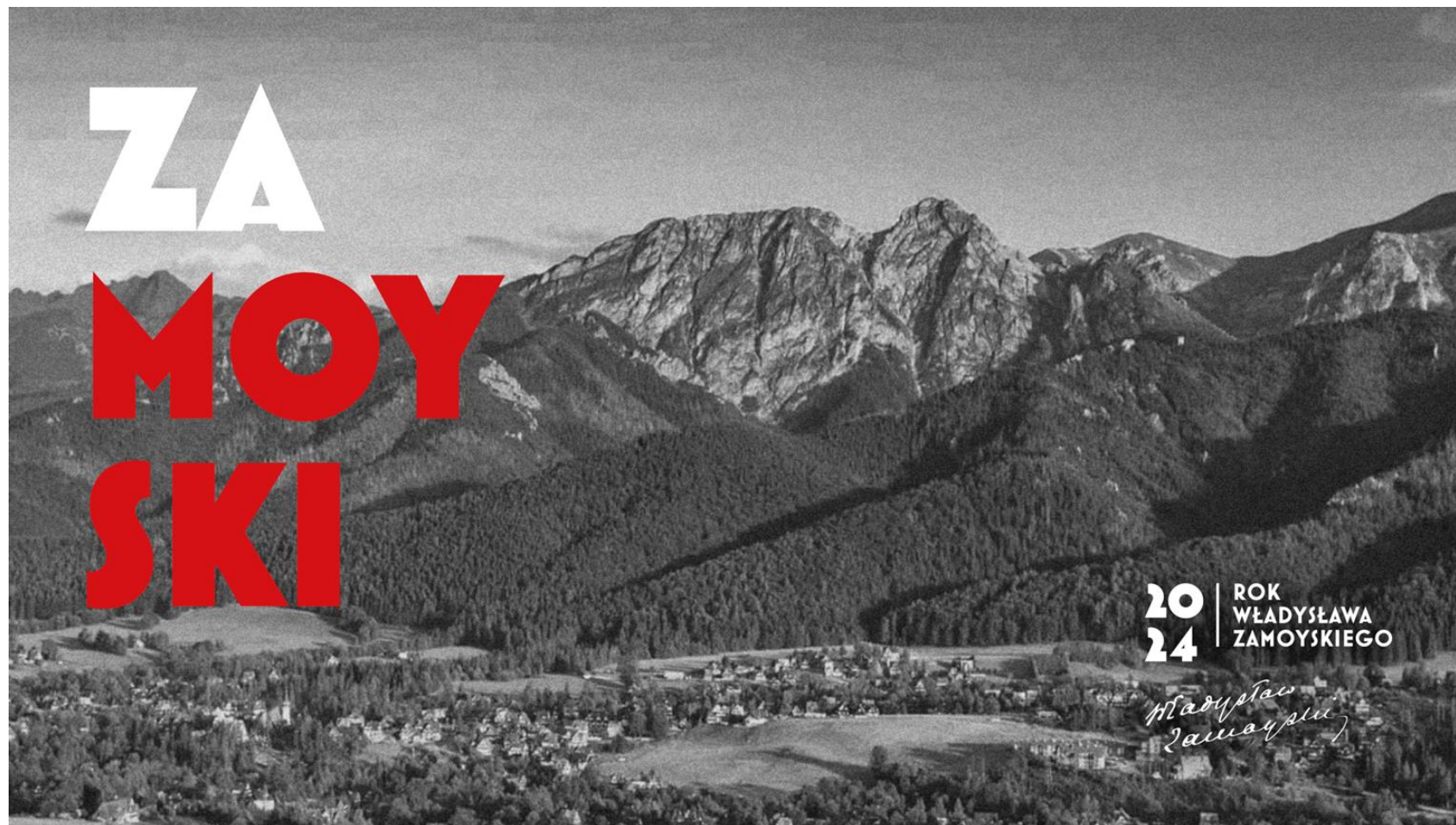

Rok Władysława Zamoyskiego

Biblioteka
Raczyńskich

Źródło: <https://fzk.pl/>

Gdzie urodził się „Władysław”?

Zadanie:

Ułóżcie puzzle.

Co się na nich znajduje?

W jakim mieście i państwie zostało wykonane to zdjęcie?

Biblioteka
Raczyńskich

Dzieciństwo

- Władysław urodził się 18 listopada 1853 roku w Paryżu jako syn Jadwigi z Działyńskich i generała Władysława Zamoyskiego.
- Rodzice od początku wychowywali go w przekonaniu o konieczności służenia Ojczyźnie. W wieku 7 lat młody hrabia zaczął uczęszczać na kursy nauk elementarnych. Matka dodatkowo uczyła go historii Polski, literatury i geografii, wspólnie pobierali lekcje języka greckiego. Dużo czasu spędzał Władysław na grach edukacyjnych i sportowych.

Jadwiga Zamoyska

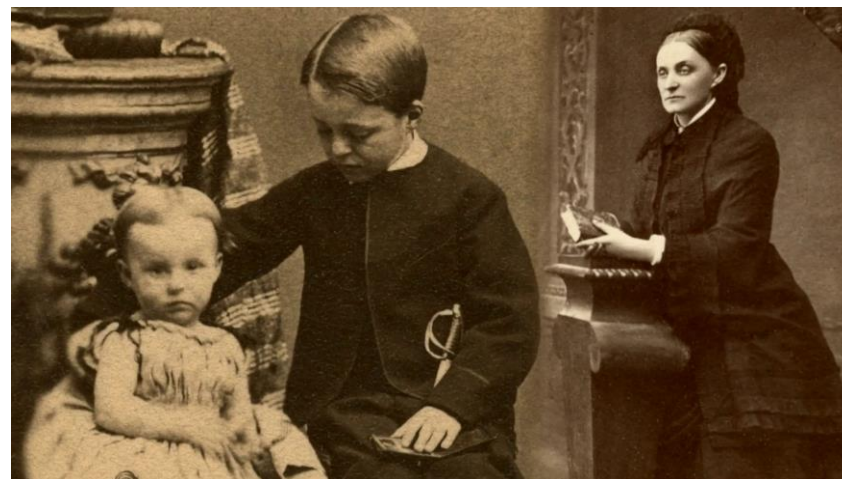
Źródło: <https://fzk.pl/>

Biblioteka
Raczyńskich

Obywatel Francji

- Władysław urodził się jako obywatel Francji i pozostał nim przez dziesięciolecia. Miał rodzeństwo: brata Witolda i siostrę Marię.
- Słowa małego Władysława:
Będę żołnierzem albo księdzem. Zależć to będzie od mojego brata, bo myślę, że innego dla nas nie ma wyboru, więc z dwojga, co on wybierze, to ja przystanę do drugiego.
- Władysław interesował się losami Polski od najmłodszych lat. Często przebywał w gabinecie ojca za kotarą lub pod kanapą, by słuchać rozmów o sprawach narodowych.

Władysław z siostrą Marią i mamą Jadwigą

Źródło: www.o-nauce.pl

Biblioteka
Raczyńskich

Edukacja i pierwsze podróże

- Paryskie mieszkanie Zamoyskich mieściło się w tym samym budynku co Biblioteka Polska.
- Pierwsze podróże odbył Władysław z matką: do Turcji, podpoznańskiego Kórnik, Hastings oraz Szkocji. Odwiedził też z ojcem Dzików (miejscowość pod Tarnobrzegiem).
- W 1863 roku rozpoczął naukę w paryskim Lycée Imperial Charlemagne. W latach 1874, 1876–1878 czterokrotnie próbował dostać się do École Polytechnique, niestety bezskutecznie.
- W 1875 roku rozpoczął służbę wojskową w Vincennes pod Paryżem. W 1874 roku, z myślą o służbie wojskowej, wyjechał do Anglii, zwiedzał obiekty wojskowe, składał wizyty wojskowym – znajomym ojca.

Australia

- Wyprawa do Australii była najdłuższą podróżą Władysława Zamoyskiego, trwała od 1879 do 1881 roku. Powodem wyjazdu była wystawa powszechna w Sydney, której Władysław miał być współorganizatorem.
- Hrabia zwiedził prawie wszystkie większe miasta, od Melbourne po Brisbane, kopalnie i osady górnicze, był w buszu, spotykał się z polskimi emigrantami i zesłańcami, podróżnikami i uczonymi. Poznał m.in. Mikołaja Mikłucho-Makłaja, badacza Australii i Oceanii. Odbił rejs na Tasmanię, odwiedził Nową Kaledonię.

Źródło:

https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:Australia_mapa.png

Biblioteka
Raczyńskich

Australia

- Podróżując po Antypodach, Zamoyski zgromadził kolekcję etnograficzną, okazy flory i fauny oraz próbki mineralogiczne. Jego zbiory fotograficzne z tej podróży liczą ponad 200 zdjęć.
- Zebrane przez niego eksponaty można dziś oglądać w zamku w Kórniku.
- **ZADANIE:**
Inspirując się „sztuką kropkowania”, wykonaj bumerang.

Źródło: <https://kufer.poznajemyswiat.pl/eksperymenty/aborygenska-sztuka/>

Podróż do Stanów Zjednoczonych

- 24 marca 1881 r. Władysław Zamoyski na parowcu „Zelandia” wyruszył do Stanów Zjednoczonych.
- Statek płynął przez Nową Zelandię, Wyspy Tonga, Samoa i Hawaje.
- W Stanach przebywał w San Francisco, Chicago i Nowym Jorku.
- W USA spotykał się z przedstawicielami Polonii.

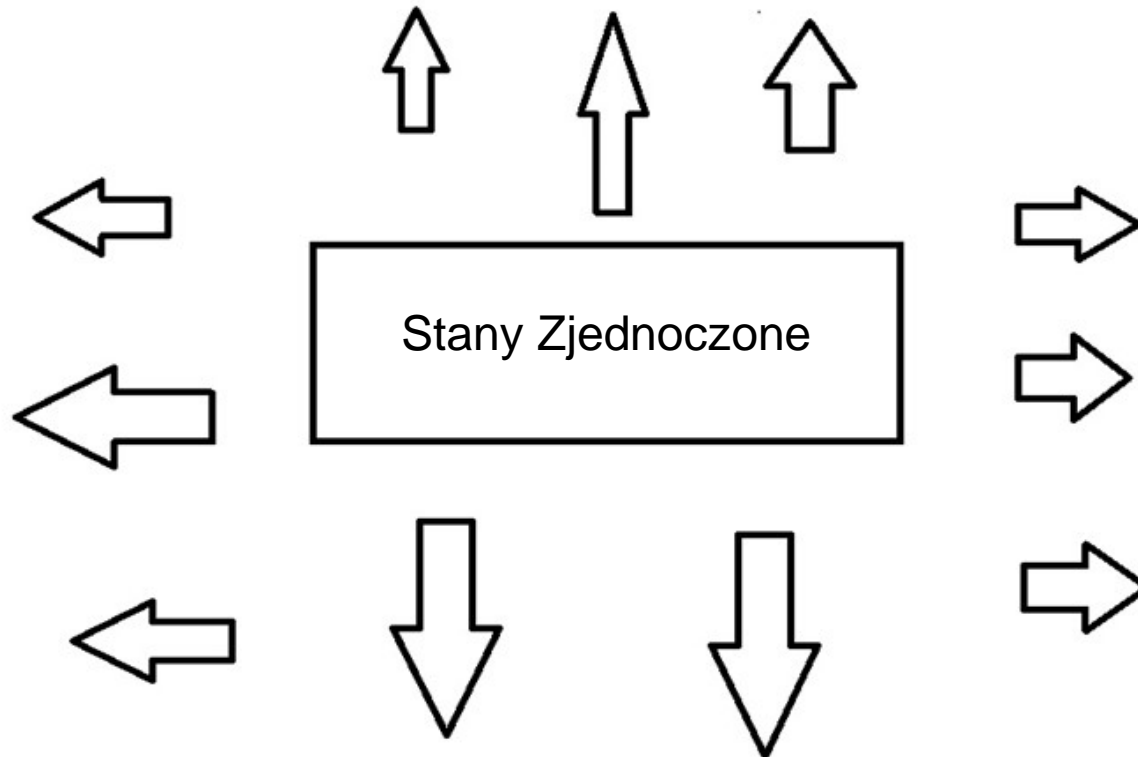
Źródło: <https://pl.wikipedia.org>

Biblioteka
Raczyńskich

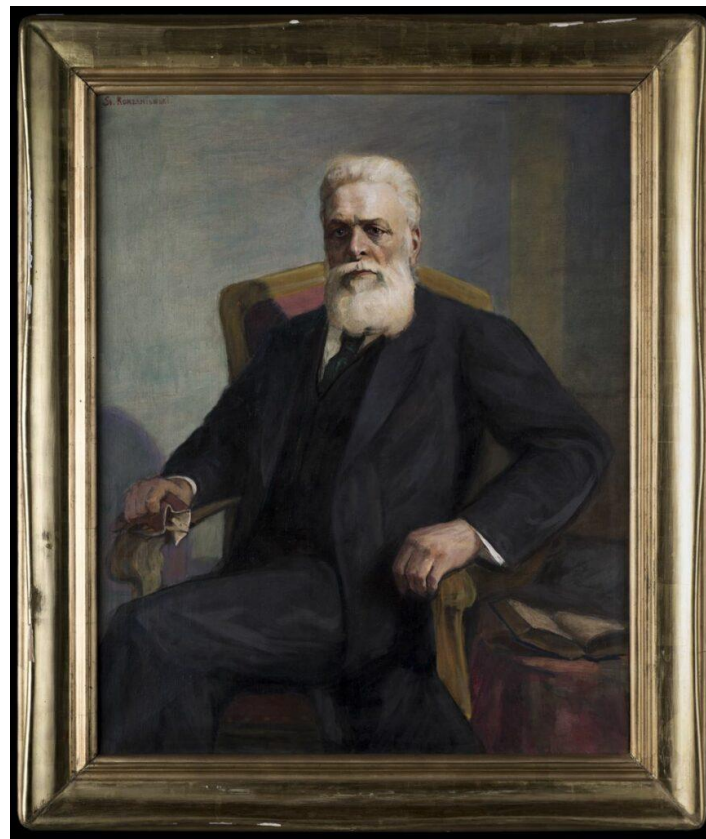
Zadanie

Uzupełnijcie mapę myśli do hasła znajdującego się poniżej.
Wykorzystajcie przewodniki i mapy (weźcie pod uwagę ukształtowanie powierzchni,
najważniejsze miasta, zabytki, najciekawsze miejsca, ciekawostki).

Zamek w Kórniku

- Do Kórnika Władysław przybył w sierpniu 1882 r. razem z matką i siostrą.
- Odziedziczył zamek (po śmierci wujka Jana Działyńskiego) obciążony długami i zapisami testamentowymi na rzecz innych osób.
- W Kórniku zamieszkał w skromnym pokoju, który bardziej pasowałby do służącego niż do hrabiego.
- Hrabia żył bardzo oszczędnie. Gdy wyjeżdżał do Poznania, brał na drogę garnczek z kaszą i herbatę, by nie tracić pieniędzy w restauracjach.

Władysław Zamojski

Źródło: <https://fzk.pl/>

Biblioteka
Raczyńskich

Zamek w Kórniku

- Historia zamku sięga pierwszej połowy XV wieku, zaś jego obecną, neogotycką postać zawdzięczamy Tytusowi Działyńskiemu i przebudowie z połowy XIX wieku.
- Zamek położony jest w pobliżu Jeziora Kórnickiego, na wyspie otoczonej fosą. Sąsiaduje z arboretum kórnickim znajdującym się pod zarządem Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk.

Źródło: <http://www.bkpan.poznan.pl/zamek-w-korniku/>

Biblioteka
Raczyńskich

Zamkowe wnętrza

Fot. ze zbiorów PAN BK
autor: Zdzisław Nowakowski

Biblioteka
Raczyńskich

Zamkowe wnętrza

Fot. ze zbiorów PAN BK
autor: Zdzisław Nowakowski

Biblioteka
Raczyńskich

Kórnik w czasach hr. Władysława

- Matka Jadwiga realizowała tam swój projekt „szkoły domowej pracy kobiet”.
- Władysław administrował dobrami kórnickimi, był działaczem społecznym i patriotycznym. Współdziałał z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk.
- Lubił brać udział w polowaniach.
- W Kórniku rozszerzył zakres działalności przedsiębiorstwa handlu żelazem, zbudował warsztaty i odlewnię, uruchomił produkcję i sprzedaż oraz naprawę maszyn rolniczych, zapewniając pracę licznym Polakom.
- Zaborca wprowadził tzw. „rugi bismarckowskie”: każdy, kto mówił po polsku, a pochodził z innego zaboru albo był obywatelem jeszcze innego państwa, musiał opuścić zabór pruski. Zamoyscy jako obywatele francuscy zostali wówczas wygnani z Kórnika.

Śledząc Władysława Zamoyskiego

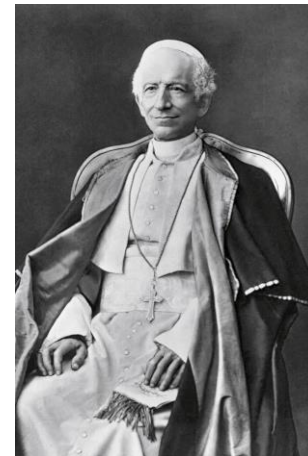
Zadanie:

Zamieńcie się w detektywów. Rozwiążcie szyfr, który da Wam odpowiedzi na następujące pytania:

- Do jakich państw udał się hrabia Zamoyski?
- Jakie miasto odwiedził?
- Z kim się tam spotkał?
- Jaki urząd sprawowała osoba, z którą się tam spotkał?
- Dlaczego spotkał się właśnie z tą osobą?

Rozwiązanie zagadki

Biblioteka
Raczyńskich

Źródło: www.wikipedia.org

Zakup „PAŃSTWA ZAKOPANE”

- Dobra zakopiańskie (ze znaczną częścią Tatr Polskich) zostały wystawione na licytację w roku 1888.
- Wygrał ją jedyny wówczas zainteresowany – Jakub Goldfinger. Ze względu jednak na niedociągnięcia proceduralne licytację trzeba było unieważnić.
- Działaczom Towarzystwa Tatrzańskiego, miłośnikom Tatr, zależało na tym, aby zdewastowane lasy tatrzańskie uratować od zupełnego zniszczenia.

Źródło: <https://gazetakrakowska.pl/niezwykle-zdjecia-dawnego-zakopanego-galeria/>

Biblioteka
Raczyńskich

Zakup „PAŃSTWA ZAKOPANE”

- Władysław Zamoyski, zakupił owe dobra na licytacji 9 maja 1889 r.
- Zamieszkał w Kuźnicach, stał się wielkim dobroczyńcą tych terenów.
- Ogromnym wysiłkiem doprowadził do zbudowania linii kolejowej z Chabówki do Zakopanego, otwartej w 1899 r.
- Wspierał różne instytucje oświatowe, kulturalne, użyteczności publicznej oraz inwestycje turystyczne Towarzystwa Tatrzańskiego.
- Przyczynił się również do budowy wodociągów (1905 r.) i elektryfikacji Zakopanego. W 1914 r. rozpoczął w Kuźnicach budowę elektrowni.

Walka o MORSKIE OKO

Spór o Morskie Oko z Węgrami trwał 20 lat.

Schronisko Staszica nad Morskim Okiem zamieszkiwali żandarmi, którym życie uprzykrzali wynajęci przez Zamoyskiego górale.

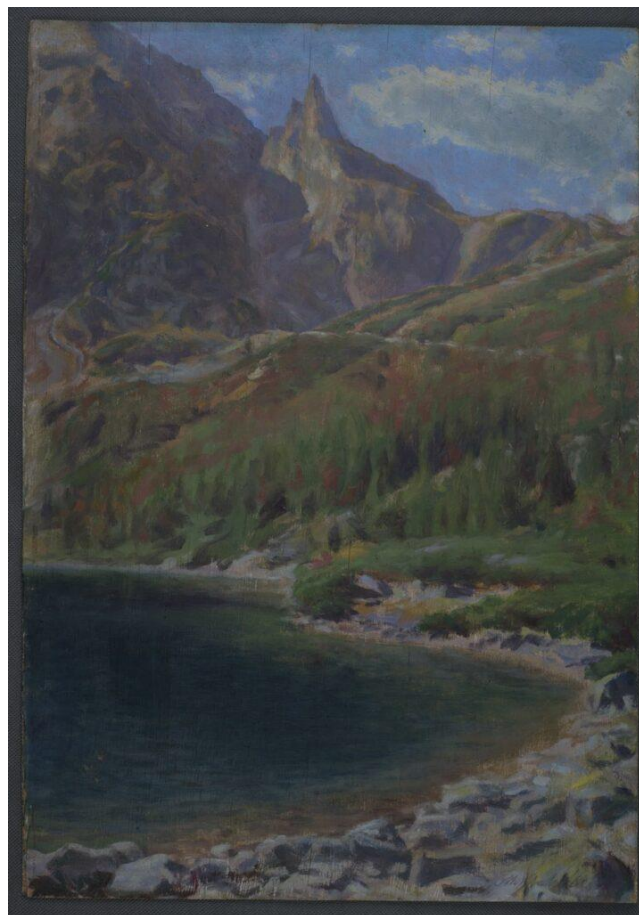
Zamoyski interweniował w Wiedniu.

Węgrzy stawiali kamienne słupy graniczne, a górale niszczyli je.

W 1902 roku wyznaczono granicę naturalną: grzbiet nad Żabiem.

ZADANIE:

Wykonaj pejzaż Morskiego Oka.

Źródło: <https://fzk.pl/>

Biblioteka
Raczyńskich

Fundacja Zakłady Kórnickie

FUNDACJA ZAKŁADY KÓRNICKE

Władysław Zamoyski zmarł
3 października 1924 roku w Kórniku.
Przed śmiercią wraz z najbliższą rodziną
zdecydował się oddać swój majątek w ręce
Narodu Polskiego.

W tym celu Założył Fundację o nazwie
Zakłady Kórnickie.

ZADANIE:

**Zastanówcie się, co Wy moglibyście
zrobić dla naszej ojczyzny.**

Biblioteka
Raczyńskich

Fundacja Zakłady Kórnickie

W 1925 roku Fundacja miała realizować następujące zadania:

- Utrzymanie i rozwój Szkoły Domowej Pracy Kobiet.
- Popieranie wychowania młodzieży męskiej w duchu polskim i katolickim.
- Pomoc do nauk wyższych dla wyjątkowo zdolnych, zwrotna gdy zarabiać będą.
- Utrzymanie Zamku w Kórniku.
- Utrzymanie Biblioteki Kórnickiej, piecza nad jej wydawnictwami.
- Założenie i utrzymanie Zakładu badań, piecza nad ogrodami Kórnickimi.
- Krzewienie w majątkach Zakładów Kórnickich wśród ludności wiedzy zawodowej rolniczej i zasad spółdzielczości w duchu katolickim i narodowym.
- Uprzemysłowienie i podnoszenie wartości majątku Zakładów Kórnickich przeprowadzenie melioracji.

Biblioteka
Raczyńskich

Fundacja Zakłady Kórnickie

W 2001 roku, gdy Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podejmował ustawę o restytucji Fundacji, na nowo sformułowano jej cele i misję. Dziś Fundacja realizuje następujące zadania:

- Wspieranie i rozwijanie nowoczesnego rolnictwa poprzez upowszechnianie kultury rolniczej, oświaty, wartościowych rozwiązań agrotechnicznych oraz prowadzenie wzorcowych gospodarstw rolnych.
- Działanie na rzecz edukacji rolnej i działalności naukowo-badawczej poprzez zakładanie szkół rolniczych, wspieranie nowoczesnego kształcenia, fundowanie stypendiów.
- Propagowanie idei pracy organicznej.
- Działanie na rzecz poprawy warunków życia i pracy mieszkańców związanych z terenami Zakładów, zamieszkałych na terenach lub w pobliżu terenów Zakładów, w tym także wspieranie inicjatyw społecznych.
- Wspieranie placówek Polskiej Akademii Nauk – Biblioteki Kórnickiej i Instytutu Dendrologii.

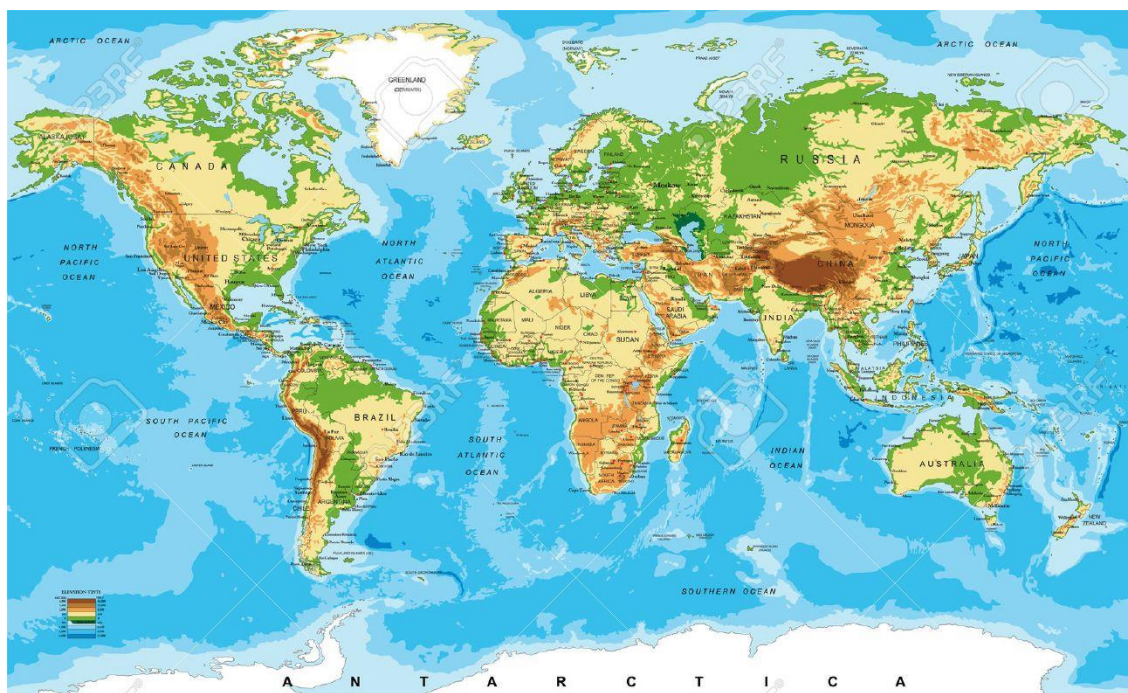

Biblioteka
Raczyńskich

Podróże hrabiego Zamoyskiego

Zadanie:

Zaznacz na mapie świata miejsca, do których dotarł Władysław Zamoyski podczas swoich podróży.

Biblioteka
Raczyńskich

Bibliografia

- Zenon Bosacki, *Władysław Zamoyski 1853-1924 fundator Kórnika i Zakopanego*, wydanie II poszerzone i poprawione, Polska Akademia Nauk Biblioteka Kórnicka, Kórnik 2002.
- www.muzeumzamoyskich.pl
- www.bkpan.poznan.pl/
- <https://www.zakopane.pl/>
- <https://fzk.pl/>
- film *Władysław hrabia Zamoyski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr*, reż. J. Sidor.
- Alina Chyczewska, Stefan Weyman, *Zamek Kórnicki. Muzeum i Biblioteka. Przewodnik*, wydanie trzecie poprawione i uzupełnione, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1970.
- *Zamek w Kórniku: dzieje i zbiory. Przewodnik*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1982.

